

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Negyedévre 3 korona 50 fillér. félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címezendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mórsékelten áron számít fel.

Népnevelés és tudóvsz.

Ne tünjek fel senki előtt különösnek, hogy mi ezt a kettőt, a népnevelést és a tudóvszt így egy kalap alá hozzuk címnek ezen írásunk élére, mert bizony mondjuk: a tudóvsz emberpusztító betegsége ellen való küzdelemben nem méltányolják még eléggé az iskola szerepét, holott, ha zárt csa tasorban indulnak az emberiséget tizedelő ezen nyavalya ellen, akkor az iskolának kell elől mennie, a harcosok élén.

A tudóvsz ellen való küzdelemben érvényesülni kell az iskola oktató és még inkább nevelő hatásának. Miután a tanításnak nevelő hatása van, a nevelésnek meg oktató működését kell kifejtenie, természetesen, hogy a tanításnak karöltve kell járnia a neveléssel. Sajnos, hogy abban a küzdelemben, melyet a tudóvsz ellen folytatunk és amelyet bizony még erőteljesebben kellene folytatnunk, — az oktatással még valahogyan csak célt érünk, — a nevelés azonban, legalább a legtöbbször, ma bizony még csütörtököt mond.

Vegyük szemügyre az említett két tényezőt, és foglalkozzunk előbb is az oktatás fegyverével.

Azok között az ismeretek közt, melyekre a népiskola a tanuló ifjúsá-

got oktatja, az írást, olvasást és számvelést is beleszámítva, — jelentőség és fontosság dolgában az első helyet kétségen kívül az egészségügyi ismereteknek kellene elfoglalniuk. Sajnos azonban, hogy ezt a tantervi feladatunk többsége még mindig nem tudja, vagy nem akarja belátni. Milyen lélekemelő tudat az nagyon sok tanító előtt ma is, hogy az ő 9—10 éves tanulója alaposan bemagolta az alkotmánytán egyes fejezeteit, sőt még azt is tudja, hogy például Nagyszőlőssön megyeszékhely és szép megyeház is van, meg hogy annak a városnak a népessége kereskedelemmel foglalkozik.

Vajon nem-e célszerűbb lett volna, ha az a tanító ezeknek a tudása helyett a gyakorlati egészségügy szabályainak az ismertetésére vetett volna nagyobb súlyt? Nem-e fontosabb, hogy a gyermek annak a tudása helyett, aminek a gyakorlati életben talán soha semmi hasznát venni nem fogja, inkább azt tanulja meg egészen alaposan, hogy az egészséges lakás feltétele: minél több napfény és levegő és minél kevesebb por? Nem-e fontosabb, hogy minden gyermek inkább ezt tudja meg alaposan, mintsem hogy az ország valamennyi vármegyéjét könyv nélkül elsorolni tudja?

A nevelés tan mindmáig az egészségügyi ismeretek legfőbb mértékét a

nevelés tan szolgálatában álló tényezőkben, tehát a tisztaságban, különösebben pedig a mértékletességben találta. Ebből magyarázható, hogy miért foglalt az iskola már előbb állást az alkoholizmus ellen, mint az a bizonyos miniszteri rendelet, mely a szeszese italokkal való visszaélés elleni harcra hívja fel a tanítók működését. Pedig az alkoholizmus korántsem visz véghez a nemzet fáján olyan irtó pusztítást, mint a tudóvsz, mely sok helyen valóságos megtizedeli a lakosságot.

Miután a tudóvsz ellen való védekezésnek nem külsőségek kell lennie, természetesen, hogy ennek a küzdelemben minden fokozatú iskolában egyenlően kell folytania. A társadalom az iskolában a tudóvsz ellen leghatásosabban úgy védekezhet, ha a tanuló évről-évre hallja ugyanazon preventív védekezési szabályok betartásának elkerülhetetlen szükségesség voltát.

Minden elemi iskolai olvasókönyvben bent legyen egy szabály, mely ezt a célt szolgálja. Akárhány szülő van, aki a gyermeke olvasókönyvét elolvassa, így tehát az a könyv ezen a réven is fontos küldetést fog teljesíteni.

Ujabb időben azt az eszmét vetették föl, hogy minden iskolában évenként több szülei értekezletet kellene tartani. Ezeknek az értekezleteknek az a céljuk, hogy az iskola és a család közt

TARCA.

Ó-héber költészet.

Írta és a tanulmányok f. hó 7-iki estélyén felolvasta: Bánfalvi Lajos.

Gondolatunknak ékes szavakban tetsző külső formát adni; érzésünket, — emeljen bár fel a hitnek szárnyain isten számolyához, vagy szálljon szembe merész dacban a poklok rémeivel, dalba önteni; lelünk harmóniáját vagy viharzását rimbe csendíteni: egykoru mindez a vágy az emberiséggel. Es megörögzíteni az eszmét, a cselekvést, az eseményeket ércbe, kőbe, fába rőt jelekkel, runákkal, vagy papírra rajzolt és írott képekkel, betűkkel, hogy azt a késő ivadéknak átadjuk: évezredekkel korábban szokásban volt már, semmint eleink, a zsidók, önálló nemzetként a világesemények színterén jelentkeztek.

Öt ezer évvel ha visszatekintünk a kriztusi időszámítás kezdetétől, már nemcsak nyomaira akadunk az Eufrátes mentén akkor volt Szummerakád birodalom 10—15 év előtt feltárt régiségei között az írás, az úgynevezett ékírás mesterségének, hanem kétségbevonhatatlan bizonyosságát találjuk Hammurabi király mesés gazdagságú cserépkönyvtárában annak is, hogy már akkor magas miveltésű, nagy tudású, irodalom és költészetkedvelő nép lakta a tájakat, melyeken később fogszába hurcolt őseink sirattak vesztett szabadságukat Babilon vizeinél.

Több, mint négyezer év ősiségéből szakadt át korunkra China csudás kultúrája, a maga hamisítatlanul eredeti mivoltában, mely kultúrájának ma is egyik legszebb megnyilatkozása a szintén négyezer éves Si-king, a kínai népköltészet legszebb virágainak gyűjteménye és négy-öt ezer év előtt volt magas

kultúra, irodalom és költészet emlékeit, örökökítik át reánk az egyiptomi királysirokban talált papiruszok, melyek hieroglifáiból teljesen megismerni tanuljuk a fáraók országának történetét.

A mi általánosan emberi vonás, elképzelhető-e, hogy az alól kivételt képezhettek volna őseink, akik évszázadokon át lakván Egyiptomnak Gósen tartományában, már csak ama kor legelőrehaladottabb népével való szoros és bensős együttélésüknél fogva sem zárkózhattak el a művészet, az irodalom, a költészet megismerése elől.

Maga Mózes, vagy ahogy az egyiptusiak nevezték: Mésu, akiről Ebers György, a kiváló egiptológus és író, egy általa II. Ramszesz fáraó sírkamarájában talált papirusz hieroglifáiból kimutatja, hogy nem költő, nem mítóhszi alak és aki a fáraó leányának pártfoltjaként Ammon isten zárdájában, a nagy

A legkiválóbb tanárok és orvosok tudóbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchits, szamárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Sirolin

meli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszűnteti az éjjeli izzadást. — Kel-Emes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban ötvenkét 4 koronáért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatti címet legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. (Svájc)

gyakoribb és szorosabb legyen az öszszekötötés, hogy így az iskola iránt különben sokszor közönyös szülék érdeklődése fölketessék.

Az országos közegészségügyi egyesületben azt az életrevaló eszmét vetették fel, hogy ezeken az értekezleteken egészségügyi kérdéseket is kellene tárgyalni. Nem ismerünk pedig ezen kérdések között fontosabbat, mint a tüdővész ellen való küzdelmet. Az iskola így olyan néprétegekbe vinné át ezt a küzdelmet, melyek az ilyenek létezéséről, vagy éppenséggel sikeres voltáról mindmáig édeskeveset tudnak.

Az iskoláorvosok és egészségtan tanárok már több ízben foglalkoztak azzal a kérdéssel, nem volna-e célszerű, ha az iskolai beiratkozások alkalmakor minden szülő kézhöz kapna egy kis füzetet, mely a tanuló egészségére vonatkozó legfontosabb tudnivalókat tartalmazza. Természetes, hogy abban az esetben, ha az iskola ilyen füzetek terjesztésére vállalkoznék, azokban olyan tanácsoknak is kellene bentfoglalni, melyek a tüdővész megelőzésére irányulnak.

Főntebb mondtuk, hogy, a kérdéses küzdelemben az iskola nevelő hatása nem érvényesülhet kellően. Most megmondjuk azt is: miért nem

A példaadás nevelő hatása már évszázadok óta közismertű. Már most ha a tanító a tanulóknak azt mondja, hogy egészségünk érdekében világos, tiszta, száraz, egészséges, pormentes levegőjű helyiségben tartózkodjunk, lehet a tanításnak a tanulóra hatása akkor, mikor azt látja, hogy ezzel ellentétben az iskola maga, vagy a tanítóknak adott lakás sötét, szűkös, fülledt és nyirkos levegőjű?

Mindenki tudja, hogy a tágas, szelős, tiszta tanteremben tanuló gyermekek egészségesebbek, mint azok, mint azok, akik olyan iskolába járnak, melynél az egészségtan szabályai nem érvényesülnek. De az ezen szabályoknak megfelelő iskolának nemcsak az a

haszna, hogy tanulóik között kevesebb a beteg, hanem ezenfelül az ilyen iskola a gyermekre és a népre nevelő hatással is van.

A legtöbb iskolában, sajnos, nem látunk a tüdővész ellen más védőeszközt, csak talán a köpöladát; ezzel is ott ismerkedik meg a gyermek és tanuló meg használatát, de hasznát is. A gyermek ha látja, hogy a tanterem tágas, magas, tiszta ablakai nagyok, napfényt adók, lassankint megérti mindennek egészségügyi fontosságát. A nép is megtudja, hogy az iskola illetően berendezkedése az egészséget szolgálja és hogy ez nem is drága dolog, nem költséges. Lassankint tehát sokasodik azoknak a száma, akik tudatára ébrednek annak, hogy bizony a maguk és családtagjaik egészségére is kell vigyázni, nem csupán a lábajóságára.

Így aztán áldás fakad az egész falu népre abból, ha a kis községi népiskola az egészségtan követelményeinek megfelelően épült. És előbb-utóbb teljesen tudatára jutnak annak, hogy az egészségtan követelményeinek megfelelő iskolával lehet legjobban szolgálni a közegészségügyet.

A kereskedők mozgalma. A magyar kereskedelem érdekeit képviselő országos szervezet megteremtésére irányuló mozgalom megindult. A siker annál valószínűbb, mert a mozgalomnak mély és benső jogosultsága van. Amíg az ország többi gazdasági ágában érdekeltek anyagi érdekeik megőrzéséért a közös védelemre szinte kivétel nélkül szervezkednek, addig a kereskedők helyzete ettől teljesen eltérő. A kereskedők nem csupán amiatt panaszkodhatnak, hogy keresetképességük évek óta nemcsak, hogy nem emelkedett, de sok tekintetben jelentékenyen csökkent, hanem ezenkívül meg kell küzdeniök egy sajátzerű, a civilizált államokban szinte paratlanul álló és felette elszomorító jelenséggel. Számolniuk kell ugyanis azon körülménnyel, hogy hivatásukat nem csak a túlynyomolag rosszakarató, de rász-

ben még a becsületesen gondolkozó körök is lenézik.

Nem érdektelen ezen állapotokat gyakorlati következményeik végső elágazásáig követnünk. Azon kereskedők is, akik a kereskedelemnek szentelték életüket és ezen a téren bizonyos sikereket értek el, nem arra használják e sikereket, hogy fiaikat ezen elterpályára neveljék, hanem arra törekednek, hogy e csekély tekintélynek örvendő hivatásukat menél előbb elhagyják, főképen és első sorban pedig hogy fiaiknak külsőségekre és társadalmi tekintélyre irányuló törekvést istápolják. Ezek tehát mezőgazdakká és ugynevezett latinerekké lesznek, ha pedig elterpályjuk megvalósításában a keresetre való törekvés a döntő tényező, úgy tünnetőleg és elterpályjuk megvalósításának nyomatékos hangsúlyozásával, az ipar felé fordulnak.

Mi sem volna természetesebb és magától értetődőbb, mintha az ipar és kereskedelem ebben az országban, melyben mindkét gazdasági ág csekély kivétellel a legerősebb harcotat vivja, szerves közösségben, válítve gondoskodnék közös érdekeinek képviseletéről. És mi sem sajnálatosabb, mint az, hogy nemcsak, hogy ezen együttműködést nélkülözniük kell, hanem ellenkezőleg: az üzletemberek az őri elfogultsággal szemben nemcsak különválva küzdenek, de ezekkel szemben útjuknak iránya is erősen eltér egymástól. Közös földatata volna mindenkinek, aki az ország javát szívén viseli, hogy a középosztályt nemcsak fentartsa mai kereseti viszonyai-ban, hanem azt az állami lehetőség kereteiben erősítse és fejlessze. Mindenekelőtt azonban a társadalom és a közélet vezető férfainak volna feladata, azoknak a Jogosulatlan előteleteknek elosztása, melyek minálunk még a kereskedelmi hivatáshoz kapcsolódnak, hiszen alaposab megfontolás után mindenki előtt nyilvánvaló hogy azon vádak közül, melyek a kereskedelem, mint intézmény ellen intézettek, egyik sem jogosult. Nincs hivatás, mely nagyobb érdeklődést tanúsítana minden, a közjólétre irányuló hasznos és haladást jelentő intézmény iránt, mint éppen a kereskedelem, mely rá van utalva mindazokra, akiknek összességéből az állam közössége léte sül. Valóban a kereskedő világ átlagos hazafiságát és hazafias áldozatkészségét egy gazdasági ág sem szárnyalja túl.

tudású Ani főpap vezetése alatt nyerte kiképzését annak a kornak minden miszticizmusában és az orvosi tudományokban, — Ammon-isten tudós papjai körében bizonyára megismerte az irodalmat és költészetet is, melynek tárgya akkor kiválóan a valóságos áhitat volt, mert hiszen a pogány istentiszteleteknek épp úgy megvoltak a maguk egyházi énekei, mint ahogy Mózes vallása sem nélkülözhetette azt, hogy vallásos áhitatában a zoltáránekek szárnyán emelkedjék fel telkében Jehovához.

Az ós zsidó kor nemzeti irodalmának az a része, mely vallásérköcsi jelentőséggel bír, ránk maradt örökül a mi szent könyveinkben. Ez az irodalom, erköcsi erjénél és eszmegazdagágánál fogva világtörténeti jelentőségű befolyást gyakorolt minden, egyistent hívő népekre és nemzetekre; ós forrása lett a kereszténységnek éppen úgy, mint a mohamedánizmusnak és napjainkban is fundamentumát képezik az abban lefektetett tanok az erköcsi világrendnek.

A zsidó történeti irodalom valószínűleg genealógiai följegyzésekből fejlődött ki. Ezt az anyagot használták fel a ránk örökül maradt pentateuch, vagyis Mózes öt

könyve, Józsuá, a bírák, a zoltáros David és a bölcs Salamon, a királyok és próféták munkáinak későbbi századokban összegyűjtői, akik aztán Izrael és Júda történetét a próféták világnézető alapján dolgozták fel.

A zsidó irodalomról általában beszélni: meghaladná a magam elé tűzött feladatot. Csak a zsidó költészet ismertetéséhez tartom hat magamat, melynek ragyogó megnyilatkozásai már Mózes könyveiben találkoznak. És még azt sem ölelhetem fel — nagy anyaghalmozánál fogva — egészen, még cöben is meg kell szükségképpen maradnom. Mózes korából kiindulva, ama korszak keretében, amely egyik sötét korszaka őseink történetének, — a babilonai fogságig terjedő idő határain belül.

A zsidó költészet legelső nyomaira Mózes könyvében a Bírák, Salamon és a próféták könyveiben találunk. Ez ősrégi néber költészet ránk maradt legszebb alkotásai pedig a zoltárok, melyek egy részének szerzőjéül Davidot, a hárfás királyt valljuk; másikk, jelentékenyebb részük azonban a második templom és a száműzetés idejéből való.

Az ősrégi zsidó költészet sajátos vonása, hogy sem az időmértés, sem a hangsúlyos ritmust, de a rimet sem ismeri. A prózai, vagy szépprózai irodalmi művektől e költészet műveit a paralellizmus különbözteti meg, — ami alatt a gondolatok párhuzamos kifejezését kell érteni, aminek legzebb és legszembeszökőbb példáját az énekek énekében birjuk. Néhol találkozunk csak a stórfakra való felosztás nyomaival, amit itt-ott külsőleg refrén is jelöl.

Mint általában a zsidó irodalom, úgy a zsidó költészet történetét is négy korszakra osztják. Ezek a korszakok: az ókor, Ezrától a talmud befejezésének koráig, vagyis a mai időszámítást megelőző 5-ik századtól, a jelen időszámítás 5-ik századának végéig, amely korban maga a zsidó nép már nem ősci nyelvet, hanem az aramot beszéli és az irodalomban is helyet ad az óhéber az újhébernek, az úgynevezett rabbinikus nyelvetnek; — a jelen időszámítás VIII. századától a XV. századig, mely időszakot bizáyst nevezhetjük a zsidó irodalom és költészet reneszánszának; — a XVI. századtól a XVIII. század végéig, amelyet joggal

Ki kell vinnie és meg kell szilárdítania a legtágabb körökben azt a felfogást, hogy a kereskedő tevékenységében ugyanazok az altruistikus mozzanatok érvényesülnek, mint valamennyi többi gazdasági ág működésében; hirdetni kell, hogy a kereskedelem produktívítása semmivel sem csekélyebb, mint a gazdasági népesség egyéb részéé; hangsúlyozni kell, hogy a társadalmi osztályozásban a kereskedő-világot csak olyan hely illeti meg, meg mint azokat, kik hivatalosan foglalkoznak iparral vagy mezőgazdasággal. Ezek képezik a kereskedők egyesülése programjának ideális részét. Gyakorlatilag pedig feladatává kellene tennie az egyesülésnek, hogy az egész kereskedő világot, tehát az ipart és kereskedelmet egyaránt képviselje és felkarolja; a legtávolabbi falunak legkisebb kereskedőjét és iparosát is támogatssa, ha annak jogosult érdekeit veszély fenyegeti.

Gazdasági iskola nőknek.

Korunkban sokat feszegettek, sokat vitattak kérdések a nőkérdés. Hirilapi polemikák, nagyszabású gyűlések, ankettek, kongresszusok foglalkoznak ezzel az ügyvel. Eldönteni akarják, vajjon a nőknek a modern társadalmi életben, a létfenntartásért vívott néhéz és ádáz küzdelemben megadhatók-e minden hábozás nélkül ama jogok, a mik a férfit joggal megilletik, tekintve azt a körülményt, hogy a férfi hivatása elsősorban és mindenek felett egy a saját, mint utóbb családja létfenntartásáról gondoskodni. A nőnél ez csak másodlagos kérdés. Hivatása elsősorban is, hogy hitves, anya, a családnak odahaza gondozója, őrzője, a háztűzhely oltalmazója, védőangyala legyen, szóval a férfit kiegészíti a nő. A férfi künn az élet forgatagában küzdökdi, fáradoz, dolgozik, hogy a családja szükségét ne szenvedjen, a nő az otthonban a háztartásra ügyel, takarít, főz, vigyáz a gyermekekre. Csakhogy ez manapság nincs egészen így, fájdalom, nagyon is nincs. Kissé ideális állapot ez a mai kor emberiségére nézve. A férfi mellett a nő előzőlül az összes pályákat, idestova erősen nyomában az utóbbi az előbbinek, kapaszokdik, ragaszokdik, tusakodik a nő szívós kitartással, páratlan energiával, o'csóbban kínálja munkacerejét, csakhogy leszorítsa, aláglyúrije a férfit, nem gondolva azzal, hogy ezzel kiveszi az erősebb nem kezéből a kenyeret s ez nyilvánvalóan egy-egy házassággal kevesebbet jelent. A nő elérte

celját: Pályája van, de nem érte el hivatását: nem lesz belőle asszony.

Aztán javeszékelnék a lányok, a szülők, hogy a férfiak nem nősülnek, noha a nőben megvan minden előnyös kellek: gimnáziumot vagy kereskedelmet végeztek, esetleg egyetemre járt, több nyelvet beszél, a zenéhez ért stb., csak azt az egyet nem tudják vagy nem akarják megérteni, hogy a férfiak éppen azért idegenkednek a házasságtól, mert — nuszaj! A női konkurrens legjobb szállítási értéküket, munkacerejüket mérsékeltlen akarják díjazni, no mert kapni jóval o'csóbb és épp olyan jó — munkaerőt — a nőben. Hol pedig ily módon redukálódik a jövedelem, hogy me-részkedjék ott a férfi holmi nősülésre gondolni. Hagyjuk meg a férfiaknak az őket egyedül megillető kenyérkereseti pályákat, akkor gondolhatnak majd a házasságra. Ezzel nem akarjuk azt mondani, hogy a nő tudatlanságban maradjon, sőt ellenkezőleg, ha módjában áll tgyen oly ösmeretekre szert, melyek segítségével valamely pályán működni lenne képes, de csak akkor, ha k e l l, ha m u s z á j, ha rá van kényszerítve; pl. a férje ennek, vagy annak a nőnek munkaképtelenné válik, vagy pedig valamelyik család ravan utalva lányok támogatására. A szükség törvényt bont. Ez indokolt, tehát nincs kifogásunk ellene.

Sehogy se tud tetszeni nekünk, ha a lányok holmi műveltségükkel való fitogtatás, póffszkedés, hencségi, — s minden komolyabb alap nélküli — szempontból működnék olyan pályákban, a melyekben a férfiaknak versenytársaivá lesznék, s működnék anélkül, hogy az úgynevezett házasság terén néminemű jártasságra tennének szert. Már pedig a házi dolgokban való gyakorlat fölér az egyszerű és kettős könyvvitelben, gép- és gyorsírásban stb. való szakmudással.

Különös figyelmet érdemel tehát e vizsszás gondolkodású, ferde nézetű korban egy olyan intézmény, melyet a kassai Orsolyanővérek kolostorának lönökője létesített, egy iskolát nőknek, gazdasági ismeretek, megannyi életbevágó értékes dolog elsajátítására. A helyiség, mely szép, egészséges helyen épült, nagy kiterjedésű s nintegy 80—100 növendék befogadására alkalmas.

A nőket kioktatják háztartási munkakra, takarításra, vasalásra, mosásra, főzésre, sültésre, befőzésre, kőtésre, varrásra; aztán megtanítják a növendékeket konyhakertészetre, selyemtenyészésre, méhészetre, zöldség- és gyümölcs földolgozásra és értékesítésre. Ime megannyi nagybecsű és a mindennapi életben nagytelenségű ágazatok, melyeknek ösmerete, tudása valódi fele-

ségge, igazi gazdasszonyává avat egy lányt. Csupa paraitikus ösmeret s mennyien irtóznak manapság ezeknek a tudásától. Méltósággonalulnak tartják a lányok, ha jártasságuk van a háztartási dolgaiban. Pedig messzebb lehellet jutni ezen egyszerű, de kiváló értékkel bíró ösmeretekkel, mint sok egyéb tudományval.

A gazdasági ágazatok kultiválása megtartja a nőt saját magának, míg künn a sívárv életben folyó kenyérharcbban, lekopik a nőről az ideg zomanc, a poézis a baj s rideggedé, komolylyá, férfiasá teszi, holott a női kedélyi gyengédség, szelidség, üdeség oly varazslatos valami, a miknek hiánya is eltalvolítja a férfit a nőtől.

A kassai példán kellene felbuzdulni s az ország minden részében ily aldos iskolát létesíteni mely odacsalogatná a lányokat, s ha egyszer megösmerkednének e primitívnek vélt, unalmasnak gondolt dolgokkal, soha se vágyakoznának a férfi pályakon működni, hanem tudásukat, képességeiket odahaza, a családi körben érvényesíthetnék, s ezáltal nemcsak, hogy valódi asszonyokká lennének hanem szabad idejükben még jövedelmező foglalkozást is üzhetnének odahaza, a nélkül, hogy a család érezze hiányukat, (mert hisz odahaza lennének) s anélkül, hogy a férfiakkal versenyre kelnének.

Gazdasági iskola nőknek! Szép eszme, nemes eszme, üdös és hasznos mindenképen. Valóban széppé válnék, ha humánus, gazdag emberek e nemes célra áldoznának s esetleg az állam támogatásával elérnék azt, hogy minél több ilyen intézet álljon fenn az országban, visszattérnelék a nőket hivatásuk valódi ösvényére, a melyen hamarabb és könnyebben érnek el vágyukat: a boldogságot. Segítenék a férfiakon is ezzel segítve volna rajtuk is.

Ujdonságok

Szentes, 1904. február 21.

— A gazdasági munkássegélypénztár és a cselédváltozások. Tallian Béla földmívelésügyi miniszter az országos gazdasági cseléd és munkássegélypénztár illető hozzájárulási díjak kezelése tárgyában új rendeletet küldött a törvényhatóságokhoz. A rendelet lényege a következő: Ha a munkaadó gazdasági (külső) cselédjének személyében az általános adóösszeirással egyidejűleg fogana-tosított összeírás után változás áll be, köteles a munkaadó az új cseléd szolgálatbá-lépésének napjától számított 15 napon beíról

mondanak a hanyatlás korának és végezetül a XVIII. századtól napjainkig.

Az a zsidó költészet azonban, amelyet én itt ismertetni akarok, megelőzi mindezeket az irodalomtörténeti korszakokat, mert visszavezet bennünket a biblikus korba, oda, ahol a zsidó dal, a zsidó költői mese, a zsidó elégia és épósz, a zsidó példaszó, a zsidó lírai költészet, a zsidó költői levél és a zsidó egyházi ének első nyomaira akadunk.

Mert nem szabad hinni, hogy a Mózes korától a száműzetés és a földtekén való szétszóródás kora közé eső századok zsidó költészete vallásos énekekben és zsoltárokbban merült volna ki. Világias költői alkotásokban sem szűkölködött az a kor, amelyben őseink önálló nemzeti életet éltek. Csakhogy ez utóbbiakból nagyon kevés maradt ránk örökül, mert a genealógiai följegyzésékből a későbbi korban élt zsidó írók jóformán csak azt őrizték meg, aminek vallásos jelentőséget tulajdonítottak, vagy amit vallásos vonatkozásban levőnek gondoltak.

Az ó-héber vallásos költészet a zsoltárokbban csúcsosodik ki, ezekben az isten dicsőségét, vagy a zsidóságnak rabságán való kesergését hirdető, magas szárnyalású egy-

házi énekekben, amiket a reformált keresztény egyház is átvett, sőt ma is beleszó istentiszteletébe.

Csak kettőt akarok itt e zsoltárokból ismertetni. Kettőt azért, mert az ma már meglehetősen tisztázott kérdés, hogy ezek a zsoltárok nem egyazon kor, még csak nem is egyazon század költői alkotásai.

Altalában két csoportra osztják a zsoltárokat. Az első csoportba tartozókat Dávid király zsoltárainak mondják, melyek közül a 19-ik Istennek, a menny és a nap teremtetjének hirdeti dicsőségét:

A menny hirdeti isten dicsőségét
S kezeinek műve: az én erősségem —
Míról nap napnak adja át a mondát
S egy éj a másnak tézzen hiradát.

Nincs monda, nincs beszéd, mit me ne hall-
A földön végtelen rian a hang tova — [junk,
S a végeken is felharsan a hir,
Ott, hol a nap már nyugovóra száll —

Mint völgyény, úgy jó ki kamarájából
S örvend, miként hős, — pályáját befutván —
Az ég alján bukkán fel és nagy ivben
Bukik ismét alá, hevét letűzve ránk!

Második csoportja a zsoltároknak az, melyet a száműzetés idejéből valónak mondunk s amely csoportból hadd mutassam be a 137-ik zsoltárt, mint a fogságban sínylő elcink ajkára adott vallásos éneket:

Babilon vizeinél időzve, sirunk,
Ahányszor Zionra emlékezünk;
Fűzek ágára akasztjuk harfánkat,
Hogyha legyőzőink dalt kívánnak tőlünk
S kintzünk vig dalakat!
»Daloljatok Zion dalából!«

Az Ur zsoltárát hogy is énekeljük
Idegen földön?

Ha felednétek Jeruzsálem, legyek feledve én
S inyeném tapadnom nyelvem, [is —
Ha rád nem emlékezem
S nem tartlak a legbecsebbnek!

Jegyezd fel, Urat, Edom flainak Jeruzsálem
Nekik, kik így szóltak: [elestét,
»Rontsátok, bontsátok le a földig!«
Te, romboló lanya Babelnek:
Üdv annak, ki megbosszulja rajtad
Amit velünk tettél — s gyermeked szét-
[zúzza a sziklán

Folyt. köv.

a változást a közégi előjárásnak jelentést tenni s ha a szolgálatból már kilépett család után a 120 filléres hozzájárulási díjat azonnal befizetni. Ha a munkaadó gazdasági családjának nem személyében, hanem létszámában áll be a változás, köteles a munkaadó az új gazdasági család felfogadását, a család-könyv bemutatása mellett, a szolgálatba lépés napjától számított tizenöt napon belül a közégi előjárásnak, pótösszeírás és kivétel végett bejelenteni és a bejelentéskor a 120 filléres hozzájárulási díjat azonnal befizetni. Az országos gazdasági család- és munkahelyélynézet csak akkor köteles a gazdasági családok részére a törvényben baleset esetére biztosított segélyeket kiszolgáltatni, ha az a család, akit a baleset ért, az összeírás lajstromba szabályszerűen feltüntetett és utána a hozzájárulási díj az esedékességkor, vagy utóbb ugyan, de mindenesetre a baleset megtörténte előtt legalább harminc nappal tényleg befizetett. — A miniszter ez újabb rendeletének figyelembevételére annyival inkább felhívja a gazdaközönseget, mert ha a gazd. családjukat e rendelet be nem tartása mellett érné valamelyes baleset, ezzel ők maguk szenvednének érzékeny anyagi kárt.

— **A tanfelügyelőség reformja.** Ha a sz. Ferenc dr. oktatásügyi miniszteri osztálytanácsos, a minisztériumban több tanfelügyelő bevonásával tartott szaktanácskozáson egybehangzóan anyag figyelembevételével, most dolgozza ki a tanfelügyelők részére adandó új szolgálati utasítás végleges szövegét. A munkálattal, melynek javarésze már elkészült, lényegesen tágitja a tanfelügyelőknek az iskolák ellenőrzésére vonatkozó hatáskörét és felszabadítja munkaidejüket egy nagy részét arra, hogy ezentúl — ellenőrzés végett, az iskolákat gyakrabban látogathassák.

— **A szeged-dorozsmai vicinális vasút.** A szeged-dorozsmai vicinális vasút előmunkálatai engedményesei a részvények jegyzésére aláírt nyitottak, még pedig eddigi arányban kedvező eredménnyel, hogy részben előjegyzések, részben pedig egy pénzintézet által biztosítva van már eddig 400000 korona hozzájárulás. Minthogy azonban törvény szerint az építést csak egy lehet megkezdeni, ha az építési költségeknek legalább 35 százaléka már biztosítva van, a vállalkozók nevében Dobay Gyula dr. most kérvényt nyújtott be Szeged városához, melyben kifejti, hogy milyen fontos érdekei fűződnek a városnak ehhez a vasúthoz és ezalapon az is kéri, hogy a város jegyezzen 50000 korona részvényt, amennyit Dorozsma is kilátásba helyezett, hogy jegyezni fog. Eredetileg úgy tervezték, hogy ez az új vicinális vasút villamos územre lesz berendezve, most azonban eltértek ettől és gőzműtőre územre akarják a vicinális berendezni.

— **Szociálista munkások bérmozgalmá.** A szentesi földmivelő munkások egyesületének választmányának nevében Török Sándor elnök február 7-én átiratot intézett a gazdasági egyesület elnökségéhez, amelyben a kör január 17-iki nagygyűlésének határozata alapján arra kéri fel a gazd. egyesület elnökségét, hogy a mezői munkák bérmegállapítása és általában a gazdák és a munkások közötti viszony szabályozása és megállapítása érdekében, lépjen érintkezésbe és tanácskozzék a gazd. egyesület vezetősége a földmivelő munkások egyesületének, az ő alapzavályai 5. §-ának d. pontja érdekében és célra megalakított bizottságával. Ha a gazd. egyesület elnöksége ebbe a közös tanácskozásba belemegy, az esetben a hely kijelölésének jogát a szociálista munkások átengedik az egyesületnek. A tárgyalandó pontok előterjesz-

tésnek jogát azonban a munkások egylete magának tartja fent, de: azokat — kívánatra — már a tárgyalás előtt kész az egyesület vezetőségének megküldeni; — kikövéni, hogy a közös tanácskozásra 14 napon belül kell összehívni. Erre az elég kategóriájú átiratra a gazd. egyesület igazgató választmánya arról értesítette a munkások egyesületét, hogy a gazd. egyesület 1897-ben megállapította már a gazd. részarártó munka bérminimiumát, ami azóta közmegegyezésre érvényben is van; nem látja tehát szükségét semmi újabb — közös — tanácskozásnak. Erre a válasza — febr. 21-iki gyűlésükből kifolyólag, most felel a munkások egyesületének: Török Sándor, még pedig olyanformán, hogy az 1897-ki bérminimium megállapítására, — az idő viszontagságainál fogva, nem jó hivatkozni, sőt az megérdemli, hogy a munkások egylete előtt ismertetlen maradjon, mind a mellett kéri, hogy a gazd. egyesület elnöksége küldje meg nekik ezeket a megállapításokat. Egyben kijelentik, hogy — ha a gazd. egyesület újabb tárgyalást helyen valónak nem talál — ám legyen úgy; vagyis: ők mossák kezüket. A gazd. egyesület ez ügyben kedden tart újabb ülést.

— **Városi bál.** Mind szélesebb és szélesebb körökben kelt érdeklődést a Szentes városi tisztviselői és képviselőtestületének tagjai által március 5-re tervezett városi bált, melyet a városi tisztviselők nyugdíjalapja javára, a színházteremben rendeznek. A rendezőséget még egyre ostromolják páholy-jegyekért, bárha már minden páholy elkelt és meghívókért itthon és vidéken, — úgy, hogy ma már bizonyosra vehető, hogy ez a bál nemcsak a város közönységének lesz osztálykülönbség nélkül kedves találkozóhelye, de ezenfölül nagy vonzóerővel lesz a vidékre is, honnan sokan készülnek részt venni ebben a minden ízében magyaros és éppen ezért fesztelennek, kedélyesnek ígérkező mulatságban. A városi tisztviselők nyugdíjalapját ezek szerint bizonyosan szép összeggel fogja gyarapítani a bál fényes anyagi sikere, amivel természetesen karöltve jár az erkölcsi siker is.

— **Vármegyénk dohánytermése a múlt évben.** A szegedi dohánybevaltó hivatalnál befejezték a múlt évi dohánytermés bevértését s az erről kiállított statisztika adatai szerint összesen 784.664 kilogramm dohányt váltottak be, amiért a hivatal 219.346 korona 08 fillért fizetett ki. E termésből és az ezért járó összegből vármegyénk közsegeire a következő tételek estek: Pusztaszertre 68.879 kilogr. 22027 kor. 12 fillér, Horgos 34282 kilogr. 12318 kor. 54 fillér, Dorozsma 19951 kilogr. 5415 kor. 20 fillér, Kistelek 2682 kilogr. 667 kor. 28 fillér és Sövényháza 93294 kilogr. 27845 kor. 64 fillér értékben. Vármegyénknek a szegedi dohánybevaltó hivatalhoz köztetébe eső dohánytermelői tehát a múlt évben összesen 219.089 kilogr. dohányt szállítottak be a bevaltásra, amelyért 68.273 korona 78 fillért kaptak. A csongrádi dohánybevaltó hivatalnál mennyi dohányt adtak le a vármegyére ezen körzethez eső közsegeiből és mennyit kaptak ezért a termelők: erről nem állanak adatok a rendelkezésünkre.

— **Egyleti élet.** A szentesi izraelita nőegylet ma délután 3 órakor tartja, az egyház templománál levő tanácstermében az évi rendes közgyűlést, amelyre az egyleti tagokat ez úton is meghívja az elnökség.

— **Blaha-est Szentesen.** Hogy Blaha Lujza ma is méltán a nemzet csalogánya és hogy olyan kedvesen, szívhöz szólóan ma sem csattog egyetlen magyar énekesnő ajkán sem a magyar népdal, mint az övé, ezt bizony senkinek sem kell külön megmagyaráznunk. A nagy művésznő eddig soha nem volt Szentesen. Most azonban kilátás van rá, hogy március végén hozzánk jön le egy hangversenyre és a mikor ma ennek puaszán csak hírt regisztráljuk is, már mondhatjuk, hogy városunk népe bizonyára lelkesedéssel várja a nagy művésznő elővetelét.

— **Visszaélés az Emke nevével.** Az erdélyi magyar közmevelődési egyesület egy osztrák kaszagyáros rőt visszaélését közli, melylyel a magyar iparnak az a gyár sokat árt. A »Franz de Palul Schrockenfuss in Rossleiten bei Windisgarsten« osztrák cég, a jelzett egyesület tudta és beleegyezés nélkül E. M. K. E. jelzéssel kaszakat hozott forgalomba, melyek mint magyar ipari termékek kinalatnak a kereskedésekben. Az Emke most tiltakozik ezen, az egyesület céljával ellentétes eljárás ellen, amikor éppen az a cél, hogy a magyar gyártmányok pártolása mozdítsák elő és, éppen ezért figyelemzeti a kereskedőket és a vásárló gazda- és munkásoközönseget a gyár ezen rőt üzelmére.

— **Felolvasás.** A reform. kör mai valóságos estélyén felolvassnak az egyház tanácsstermében Futó Zoltán lelkész; s Bercezi Károly tanító: »Vége jó, minden jó« című; a felsőpartikör helyiségekben: Varga József tanító s utána Papp Lajos tanító »Utazás a köve vált világban« címűről. A felolvasás a központon 4, a felsőparton 5 órakor kezdődik.

— **Cafolat.** Lapunk legutóbbi számban »Gyermekrabló komédiás« címmel egy udonság jelent meg, amelyet Szegeden át kaptunk és amelyre vonatkozólag most Csicatricis Béla derekegyházi jegyző arról értesít bennünket, hogy a bál egy szősemigaz. Mi ugyanis azt írjuk, hogy Rác Sándor komédiás a járási főszolgabírótól kapott játékgendélyt, hogy ez alapon Derekegyháza is jászott, hogy ekkor a község jegyzője feltűnően találta egy kicsi gyermekek komédiázását, hogy ekkor igazolásra szólította fel Rácot, hogy ekkor kitűnt, miszerint a komédiás jogtalanul tartja magának a gyermeket és hogy végül, miután erre el akarták tőle a gyermeket venni, revolverrel fenyegette a jegyzőt, amire csendőrök beavatkozással vették el a gyermeket és szállították haza Halasra, a szüleihez. Ezzel szemben a jegyző úr cafolat szerint a valóság az, hogy a nevezett komédiásnak a jegyző adta meg az előadási engedélyt, amikor megkérdezte, hogy kik játszanak. A komédiás erre bejelentette, hogy Mészáros Etelka is fog testgyakorlatokat végezni és miután a komédiás felesége nem tudta igazolni, hogy a gyermeket jogosan tartja magánál, — a jegyző ez iránt taviratilag kereste meg a halasi rendőrséget, amire azt a feleletet kapta, hogy a kis leány szülei beleegyezésével van ugyan a komédiásoknál, de azt nem engedték meg, hogy mutatványaikban a gyermek segédkezzen. A gyermeket ekkor a jegyző elvette a komédiásoktól és akkor történt, hogy Rác Sándor, a gyermek elvételére eszter, lova, családja és ön maga levelesével fenyegetődzött. A jegyzőt azonban nem fenyegette, a gyermeket a jegyző, egy közsegi alkalmazottal hazaszállította a szüleihez Halasra.

— **Szórakoztató estély.** Az iparosifjak önképzőkora ma délután 5 órakor, az ipartestületi ház termében ismét szórakoztató estélyt tart, a következő sorrenddel: Felolvasás, tartja Korsós Tóth Sándor; — monológ, előadja Szűcs Erzsike k. e.; — humoros felolvasás, tartja Bernáth Elek; — monológ, előadja Vrana Imre. Közben bemutatják a fonográfot is. A kör ezen szórakoztató estélyein nem körtagokat is szívesen lát vendégül a rendezőség.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei arjegyektől, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33, mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtisza magvak árai alacsonyak. Különösen fölémlítendő az impregnált takarmányrépa-magvak és a legnemesebb gabnafélék dús választéka. (1)

Blúz-selyem. 60 krajczártól 11 frt. 35 krajczárságokig. — Barmenve és vámentesen házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény forduló postával. Hennessee Selyemgyára Zürich. (2)

*) Földes Kelemen aradi gyógyszerész székítő szeréről általánosan ismeretes, hogy

a Margit-eréme nemcsak tisztítja, puhává és bársonysimává teszi az arcot, hanem fehériti, frissíti, fiatalítja. Erősítő és enyhítő alkatrészekből lévén összetéve, mint higiénikus szer is jó szolgálatot tesz. Teljesen ártalmatlan, zsírmentes. A Margit-eréme hatását növeli a Margit-szappan. Azok a hölgyek, akik rizsport használnak, nagyon dicsérik a Margit-hőlgyport. Az arcot szárazon tartja a naptól, szélétől megvédi.

Felolvaszerkesztő: **BANFALVI LAJOS.**

Társzerkesztő: **MATÉFFY LÁSZLÓ**
Kadótulajdonos „Szentés és Videke” könyvnyomda

Értesítés.

A zongoraoktatást újból megkezdi március 1-étől III. t. 41. sz. alatt
Szvaton-Farkas Gizella
3E3 okl. tanítónő.

Kiadó lakások.

Dr. Szeder Ferencz János úr Kossuth utcában lévő Faragó-féle házában 5 külön álló lakás és két bolt-helyiség t. e. ápril 24 től kiadó. —
Értekezhetni Lövy Henrikkel. 6.

Sántha Ferencznek

Nagyhegyen 920 ööl szőlőföldje nemes gyümölcsösrel és csinos új csepepes lakkházzal eladó.
Értekezni lehet I t. 222 sz. a.

600 hektoliter

Csongrádi bor, 1903. évi termés-hektoliterje 16 frt, —6—7 fokos, le, lejtve. Törköly- és seprőpáfnika, saját főzésű, 34 hektoliter, literje 70 krajcár. Nagyobb vételnél ár engedmény. Lilienthal Fülöpnél, Csongrádon. 10—7

Földeladás.

Özv. Batik Sándorné kistökei földje kisebb-nagyobb parcellákban is eladó. A parcellázási terv dr. Vecsery Sándor ügyvédnél betekinthező, akivel egyúttal a földvételek alkut is lehet kötni. 3—2

Uzleti értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy nagyobb városokban való gyakorlati munkámmal szerzett szakbeli képzettségem támaszkodva, itthon Szentesen kezdek

szobafestő mesterséget

és elvállalok szobafestést, ajtó, ablak és padolat mázolást és lakkozást, kép és tükörráma aranyozást, címtáblafestést és minden szakmámba vágó munkát a legdivatosabb, legszolidabb kivitelben, a legjutányosabb árszámítás mellett.

Mesterségemhez egy jó házból való fiút tanoncúl keresek.

Lakásom a III. tized 266. számú házban, Mácsay József szűrszabó házában, a Szeder János úr háza szomszédságában van. 6—2

A n. érd. közönség nagybecsű pártfogását kérve, vagyok.

Szentesen, 1904. febr. hó.

Mácsai Lajos,
cim- és szobafestő és mázolómester.

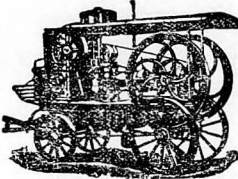
Drezdai Motorgyár R.-T

(ezelőtt Hille) főtelepe és műhelye

GELLÉRT IGNÁCZ és társa
Budapest, VI., Teréz-körút 41. szám.
Telefon 12—91.

Ajánljuk az elismert legjobb, leg-tökéletesebb, legtartósabb gyártású drezdai benzín-motorokat, lokomobilokat és széngáz-fejlesztős (generátoros) motorokat.

Leggyorsabb üzemű
64 kiftintetés.

Legelőször üzemű
8 állami éremmel

3000 gép a legteljesebb megelégedésre szállítva.

Malomüzemre, darálásra, takarmánykamrába, tejgazdaságoknak, favágáshoz, vízmelelőre, csépléshez és minden más gazdasági és ipari munkához a legjobb üzemű.

A drezdai motorok minden versenyvizsgálaton és kiállításon a legelső díjakkal lettek kitüntetve

— Kedvező fizetési feltételek!! —

Legmesszebb menő jótállás!!

UJ! Budapesten főműhelyt UJ!
rendeztünk be drezdai művezetővel és szerelőkkel.

Dr. Tary József

I. tizedbeli Ifj. Kovács János-féle házában egy 3 szobás utcai lakás, mellék-helyiségekkel együtt, azonnal is 10-6 bérbeadó.

Értekezhetni Szeder Jánossal.

Kiadó bolt-helyiség.

Özvegy Weisz Bernátné Kossuth-utcai házában egy, bármítéle üzlethez kiválóan alkalmas, nagy és tágas sarok-bolt-helyiség bérbeadó és akár azonnal is elfoglalható.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Földeladás.

Zukermann Károly örökösének mucsiháti 120 hold földjűk eladó. Értekezhetni ez iránt Károlyi Józseffel, akinél két jókarban lévő nyereg is eladó.

Kiadó ház.

I. tized 441. szám alatti özv. Kolpaszky Lajosné háza kedvező fizetési feltételek mellett szabadkézből eladó. — Vevők értekezhetnek fenti szám alatt.

Gyors végeledás!

==== 4 pár cipő ====

csak 6 korona 25 fillér.

Óriási mennyiségű cipőárúk bevásárlása folytán, csak rövid ideig adunk 1 pár úri és egy pár női fűzős cipőt, barnát vagy feketét, erősen szögelt kemény bőrtalppal, továbbá, 1 pár úri és 1 pár női divatcipőt, mind a 4 pár igen elegáns kiállításban, csinos, könnyű viselet, nagyság centiméter mérték szerint, a 4 pár ára összesen 6 kor 25 fillér.

Szétküldés utánvétellel, vagy a pénz előzetes bektildése ellenében.

S. Urlach cipő kiviteli háza

Krakau. Fach 54/J.

Nem tetsző kicseréltetik, sőt pénz is észrevétel nélkül visszaadatik. 5—5

Mátéffy Kálmán várm. főjegyző Petőfi-utcai (Stammer-féle) házában egy bolt-helyiség bérbeadó. 3—2
Értekezhetni a tulajdonossal.

Tihanyi Ferencz

III. tized 151 számú házánál több rendbeli lakás van kiadó. 3-1

A világhírű **ERFURTI** vetemény magvakról szóló legújabb magyar kiadású főmagárjegyzékünk

kertek és mezők számára megjelent, melyet minden t. olvasónak ingyen és bérmentve megküldünk és kérjük azt egy levelezőlapon megrendelni.

Liebau & Co Erfurt 1.

U. i. A vetemény magvak behozataláért nem kell vámot fizetni. Egy 5 kgos postacsomagnak a szállítási díja Magyarországnak bármely postádjomására csak 60 fillérbe kerül. 4—3

Gyár: NYIRGOS-UJVALU (Észtergom m.) Sürgőnycim: Eterrít Budapest. Telefon 12—92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső Ausztria).

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CEMENT-PALA

HATSCHÉK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olesó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK Hatschek Lajos BUDAPEST, VI, Andrassy-út 33.

Élsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsirakomány. — Kérjen ismertetést 12-5

Ne vegyen senki hangszer

ing **Reményi Mihály** műhangszerész cs. és kir. szabadalom-tulajdonos, a Magyar királyi zene-akadémia szállítója 315 ábrával ellátott legújabb árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI. Király u. 44/II.

CSALLÁNYI GÁBORNÉ

I. t. 147. számú házánál két rendbeli lakás, 4 szobás és két szobás, hozzá tartozókkal együtt kiadó. — Ertekezni lehet a kórháznál. 3—3

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldalas, vastag könyvvel együtt, postaszállítmányként, jól becsomagolva. A legcsudálatosabb csodagyógyszer ez mely már ezeket megmentett, akik ifjúkori kicsapongások folytán erejüket veszítették vagy ezenközben betegségeket szereztek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszert magyarázó könyveskövel díjtalanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki aki ifjúkori kicsapongások folytán nem bajokban, szellem-gyengeségben vagy chronikus betegségben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősítésre szorulnak csúds és eredménytel gyógyítja meg az évek óta állandóan betegked is. Öregked és ifjak irhatnak, az alatt jelzett címen a „State Medical nstitut”-nak, honnan a próbacsomagot címünkre azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezeltetésük végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet a hosszamas betegségek ből otthon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárholon magyarul is írhat a gyógyszerről, amire a legnagyobb dískrédió mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvvel együtt. Irjon tehát — akinek kell — mindenki azonnal. A küldemény olyan szepen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. a cselet egy koll megcímezni: State Medical Institute 6901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika és minden helyt portómentesen küldendő.

K A V É	Kilója
	Korona
Raklám kávé Santos faj, tisztá	1.80
Supperior házlatási kávé, tisztá ízű	2.
Jamaika nagyszemű világos	2.30
Domingó előkelő jó kávé, Jáva faj	2.40
Caylon Salvador Cuba faj	2.69
Jáva kávé liberáriában óriás nagy	2.40
Legf. Malabár vagy Martinik	2.80
Legfinomabb és nagyszemű Cuba	320/6l
Portorico, Mocca vagy arany Jáva	360/ig
Gyöngykávé minden faj	210/6l
	360/6l

4 és fél kilós csomagokban, ha többé is, bérmentve küldünk bárhová, postadíjért számítunk 42 és 74 fillért csomagonként. Csomagolás, szállítólevelet nem számítunk.

Minden vevőnk ajándékba kap egy hozzánk be küldendő bármily kis fénykép után életnagyságú fényképet és csak a díszes blockirozott papir keretért és várnért számítunk 3 koronát. A kép hasonlatossága és művészi kiviteléért minden irányban keszkeünk. Continental kávéimpórtársaság Budapest, V. Lipótkörút 13. 52—5

Biztos keresztet nyújtunk minden állású egyének, sorjegyek eladásával új törvényes módszernek szerint. Nem részlet-üzlet. Ajánlatok intézendők „Sorsjegyetelti bank”-hoz, Budapest, VIII. József-körút 16.

Megjelent. Első legnagyobb magyar szabászati nagántanulási tankönyv, 350 oldal, 410 rajzzal, fűzve 10 korona, kötve 12 korona. Férfi és női szabók részére. Fehérmű szakkönyv ára 1 korona. Szabásztanítványokat elfogadok. Mehr Sámuel, okl. műszabásztanító. Budapest, VII. Kazinczy-utca 36/H.

Szerelők és bádogosok figyelmébe!

Augenstein Hugó. Budapest, VII. Wesselényi-u. 11/a. Mindennemű ivilámpák és csillárók és az összes világítási felszerelési anyagok raktáron. Különféle sárga- és vörösréz asztali lámpák. Pragai Alvis fémárnyagára. Bécs—Budapest. Specialista világítási cikkekben.

Tartalékos tiszt urak szükséges egyenruhákat és átalakításokat, valamint az összes felszerelési cikkekkel a legjobb és legolcsóbb kivitelben szerezhetik be,

Nemes L. és Társa

hadfelszerelési és egyenruházati intézetben, SZEGEDEN.

10—7

A MAGYAR KIRÁLYI

ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZ.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű gőzcséplőkészleteket, ipari célokra alkalmas COMPOUND locomobilokat.

MILLENIUM fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköttő aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Képvisező: Márkus József Orosházán.

10—1

Öltöcsögi
Lehírlékeség!

Saját érdekében
hirdessen a KIRÁLYI

LEOPOLD GYULA

hirdetési irodája által,
Budapest, Erzsébet-körút 64.

Szakkvartélyi
Postaszáma

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénés hévízi gyógyfürdő,
paratlan gőzfürdővel, legmodernebb
iszapfürdőkkel, pompás ásványviz-
usodákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakosztóval.

Prospektus kívánatra
ingyen és bérmentve.

KÖZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKEREBEBB a KRIEGER-féle

REPARATOR

1 Üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENCSÉI
• ELŐKEZYSÉGI • SZERENCSÉ-NAPTÁR
INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

a magy. kir. azab. osztályosjegyek (főiskolai helye).
10.000 sorsjegy, 65.000 nyer. — Nyeremények Összege 14.459.000 korona.

A Kisbirtokokok Országos Földhitelezete

BUDAPEST, V. GEZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
levél-kölcsönöket, melyek után

10% törlesztéssel:	2% lemondással:
60 évről a 100-ig 4,50%-	60 évről a 100-ig 4,50%-
30 évről a 60-ig 5,00%-	30 évről a 60-ig 4,00%-
10 évről a 30-ig 5,50%-	10 évről a 30-ig 3,50%-
5 évről a 10-ig 6,00%-	5 évről a 10-ig 3,00%-
3 évről a 5-ig 6,50%-	3 évről a 5-ig 2,50%-

fiatalabb juttatást a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet
díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁLLODA

Szálloda: SIMON PÁL
BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRÛT 23. SZ.

100 szoba 2-20 k-ftől fejlebb kizárólagos és világszt-
légítással együtt. Fűrés, elegáns kávéház, étterem és
sörözők a házban. Villamos vasúti megállóhely az
összes pályaudvarok és hajók felé.

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem
Budapest, VI., Andrassy-út 39.

Kifőné magyar konyha, valódi itása borok és a
világhírd. "PSCHORRBRÄU" egyedüli kimerése.

REMINGTON

IRÓGÉP
ÚJ MÓDELLJE
megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD
GLOGOWSKITÁR
BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÛT 12.

Őn nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a CZERNY-féle

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legkéresebb gyódmód: aszma, szív-, gyomor-,
ideg- és bőrbaj, szélhűdés, elemezarv stb. elica.
Megalapítja és egyedüli képviselője:
D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÛT 18. SZ. I. EM.

UGORKATEJ

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-féle valódi angol
mely azonnal elviteli minden szepít, májlitot, pattanást, mit-
essert stb. és az arcnak üdösítő, fiatalosító kölcsönöz.
Hűgységek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2- K, hozzá ugorka-szappan L- K, porer 2- K.
Postai szállítás naponta.

Főszékhely: Balassa Kornél
Budapest - Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR BÉCS

BUDAPEST
V., Lipót-körút 7.

Benzin- és
petrolin-
motorok

Bécs
Orosztravasse 78-85.

Benzin- és
petrolin-
lokomobilok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezerrel berendezések működésben. - Eliszrendő gyártmány. - Kadrozó fizetési feltételek.

LEON és OLAI

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Mindkét az ország minden részébe
ingyen és bérmentve
küldenek

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszor, a mely
mar több mint 34 év óta meg-
bizható befodrozóssal alkalmazatik
kiszerveynél, cszszál és meghűlésnél.
Intés. Sülynyabb utánaotok miatt
beviszárlikor óvatossal le-
gyünk és csakis eredeti ütveket
dobjozokbana, "Horgony" védjegygyel
és a "Richter" csomaggyessel fogad-
junk el. - 80 f., 1 k., 40 f. és 2 k.
árban a legtöbb gyógszertárban
kaplató. Főraktár: Török
József gyógszertársznel
Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
csasz és kir. udvari szállítás.
Budapesti.

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyájkasó-
dás ellen gyors és biztos hatásuak
Egger mellpasztillái.
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próba doboz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:
„Nádor“ gyógszertár
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17. ☒
Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyító

Megfojt ez az Átko-
zott köhögés!

Kapható Szentesen: Müller Mór, Török János, Várady Lajos és ifj. Várady Lajos
gyógszertárában.

Minden verő jogosítva van az árú (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac parlamenti intézet (Destillerie) Camis és Stock Barcolóban, Triest mellett
ajánlja belföldi

GYÓGY COGNAC-JÁT

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógszerész egyesület
kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

Egy palack 5 kor. fél palack 2 kor. 60 fillér.
10 palack rendelésénél 10% árengedmény.

Egyedüli elárúsító Szentesen Szépe Károly fűszerker eskedő. 52-33

Minden verő jogosítva van az árú (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

LEGKIVÁLÓBB LEGKÖZLETESEBB
ÁRCHISZÍTÓ-ÉS
SZÉPÍTŐ SZEREK:

FORRÁS: 2 KOR. KORONA
-KRÉME-
-PUDER-
-SZAPPAN-
"GUMMI-ZER"
"BUDAPESTI VILÁG"
"TÖRÖKSZÉK"
"KRIEGER-FÉLE"
"KRIEGER-FÉLE"
"KRIEGER-FÉLE"

PLATSCHEK WILMOS
FÉRFI- ÉS GYERMEK-RÚHA ÁRULÓJA
Budapest, IV., Károlyi Városház (Károlyi-körút)

Elismert lepkésbőb, lepszőlabb

AZ ÁRAK BESZÉLNEK!

HUSVÉTI

a következő feltűnést keltő **KÜLÖNÁRAK** érvényesek:

15000	méter legújabb tavaszi és nyári divatkeimek, legjobb minőség, 115/130 ctm. széles	70 fillér.	6000	női blúz gyönyörű szép divatmoskél-mékből	1 k. 99 f.
20000	méter legújabb mosószövet, u. n. battiszt, zefir, szatén, feherneműtamin, divatvaszon, kreton stb.	24. fill.	2500	női jupon, különböző fazon, klott, lüster, kord vagy mosószövetből	2 k. 48 f.
10000	méter legújabb zürichi divatselyem, blúzhoz stb. kiváló minták	1 k. 10 f.	5000	női szalmakalap, gyönyörű szép modellek 2 korona.	
3000	női tavaszi felöltő, kiváló szövetből, divatos szabással	10 k. 50 f.	3000	női vállfűző, kiváló szabás, szolid anyag	1 k. 75 f.
2500	női ruha, legújabb fazon, elegans szabás, szolid angol strapáció szövetekből	8 k. 50 f. és fölebb	6000	fuöltöny, igen szép fazon	1 k. 80 f.
			4000	kötény, legkedveltebb fazon	97 fillér és fölebb

Ezenkívül legdúsbab választék minden lehető szövet és ruházati cikkekből, továbbá vaszonárúk, siffon, zsebkendők, szőnyegek, függönyök, garnitúrok stb. csudálatosan olcsó árakon.

20—1

CSÁSZ. ÉS KIR.

UDVARI SZÁLLITÓK

LUDWIG ZWIEBACH ÉS FIVÉRE

Bécs, VI/2. Mariahilferstrasse 111.

A monarchia egyetlen áruháza, mely versenyre kiváló árai dacára minden 15 KOR. fölötti megrendelést portamentesen szállít.

Megtekintésre érdemes mintagyűjteményeket közosséggel szolid gyapjú-, mosó és selyemkémből kívánatra ingyen és bérmentve. Gyönyörűen illusztrált divatkatalógusok.

A KISBIRTOKOSOK ALTAL

sajátkezűleg, a legnagyobb gondtal, angolnyelven és rañas eljárással készített, kitűnő minőségű, vagyó világ szavatolt fajtisza, I-ső rendű miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

Szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas!

csemege és borfaju szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztának, a legjobbabbaknak és legmegbízhatóbbaknak bizonyultak!

Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamizott, előhajtásos oltást messze felülmúlunk!

Chasselas, muskataly és más legkiválóbb csemege fajokból összeválogatott I-ső rendű

Lugasgyűjtemény ára: (melynek megeredőért és jóságért felelősség vállalatik.)

1. Kis összeállítás 15 darab . . . 5 kor. 2. Nagy összeállítás 30 darab . . . 10 kor.

a) BORFAJOK:

Amerikai ripária portális alanyon oltott gyökere-s fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításra:

Ezer darab	200 kor.	Ezer darab	220—240 kor.
Száz darab	22 kor.	Száz darab	25—30 kor.
Tíz darab	2 kor.	Tíz darab	3—5 kor.

b) CSEM-GEFAJOK:

Arak tavaszi szállításra értendő:

Hazai szőlőfajok! — Filoxermentes:

SZŐLŐKIRÁLY (Delaware).

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directermő, melynek 25—26 százalékos cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomoródi másláshoz és a maderához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbeli termések hasznítására nem lehet elege ajánlani. A Delaware francia szőlőtől 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellekre portált ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlővet kineve. Mindenütt megterem, úgy a homokon, mint kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen Licitás nélkül termő, biztosan jól megfordított, renklivül (tartós szivós zöldhajtása 1—20. hideget is kibíró) korán erő csemegefaj felhozott előneivel fogva, — megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákban, kertések és hazánk fái mellett s minden egyebbre nem használható helyeken — mint:

Szőlőlugas tenyésztessék

100 darabból álló lugas gyűjtemény csomagolva és postára felalva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabor 2 korona. (Delaware)!

Ripáriaportális telepek!

Nagymennyiségű ripária eladás!

Tisztán kezelt valódi érmelleki fajborok! palackokban úgy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legutányosabbban beszerezhető s kívánatra választható ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvelettel mellett mint a bort küld:

Az Érmelleki Szőlőszeti és Boraszati Szakközlöny, mint Országos Hirdetési Kalauz Székelyhid. (Biharmegye).

28—14

A FÖLDES féle

Margitcrème legjobb a világon. Hatása csodás

női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitűnőbb és legbiztosabb a vegy-tiszta, teljesen ártalmatlan

Leg-
kitűnőbb a nap és szél befolyása ellen, sem higanyt, sem ólomot nem tartalmaz a zsírmentes közkedveit

FÖLDES-féle

MARGIT-CRÈME

Hamisítók bíróság
üldöztetik!

Utazatoktól óvadjunk!
Tervegyesen vedd!

Ezen világhírű arckenős pár nap alatt látványt sz-plot, májfoltot, pattanást börtakát (Mittesser és minden más börtajt. Kisimítja a ráncokat, és az arcot fehérté, simává változtatja, üdit és fiatalít.

Ára kis tögely 1 k. nagy 2 kor.

Postán utánvelettel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN, gyógyszerész, ARAD.

Kapható minden gyógyszerertárban, drogériában és illatszert kereskedésben.

Kiváló tolllett-cikkék Főrakár Szentesen

Margit hölgyor

(3 szluben kor. 1-20) Boczky György

Margit szappan 70 fill. és ifj.

Margit fogpép 1 kor. Varday Lajos

(Zahmpasta)

Margit arcviz 1 k. gyógyszerertárban.

B. Hölgyek részére néklőz-hetetlen

Legjobb szepítő szer. 1—5

Eladó föld és ház.

Piti Máriának I. t. 518. sz. háza és Vekeherhát 122 hold földje akár egytagban, akár parcellázva szabadkézből eladó;

3V2